

EUROOPA KESKPANK

LEPING,

16. märts 2006,

Euroopa Keskpanga ja euroalaväliste liikmesriikide keskpankade vahel, millega kehtestatakse vahetuskursimehhanismi töökord majandus- ja rahaliidu kolmandas etapis

(2006/C 73/08)

Euroopa Keskpank (EKP) ja 16. märtsil 2006 Euroalasse Mittekuuluvate Liikmesriikide Keskpangad (Edaspidi Euroalavälised RKPd),

mistega, mis häiriks liikmesriikidevahelisi kaubavooge; täiendavalt on liikmesriikidel Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklist 124 tulenev kohustus teostada vahetuskursipoliitikat ühistes huvides;

arvestades järgmist:

(1) Euroopa Keskpanga ja euroalaväliste liikmesriikide keskpankade 1. septembri 1998 lepingut, millega sätestatakse vahetuskursimehhanismi töökord majandus- ja rahaliidu kolmandas etapis⁽¹⁾ (edaspidi "1. septembri 1998 kokkulepe"), on muudetud kolm korda. Uus kriteerium seoses tehingupooltega, kes vastavad kõikumisvahemiku piiridel vahetult EKPga interventsioonide teostamise nõuetele, tingiks 1. septembri 1998 lepingu I lisa järjekordest muutmise. Seetõttu tuleks selguse ja läbipaistvuse huvides 1. septembri 1998 leping asendada uue lepinguga.

— ERM II aitab tagada, et euroalavälised liikmesriigid, kes on ERM II osapooleks (edaspidi "euroalavälised osalevad liikmesriigid"), seavad oma poliitika eesmärgiks stabiilsuse ja lähenemise ning toetab neid seeläbi eurole ülemineku tegevuses.

(2) 16. juuni 1997 resolutsiooniga (edaspidi "resolutsioon") leppis Euroopa Ülemkogu kokku vahetuskursimehhanismi (edaspidi "ERM II") asutamises majandus- ja rahaliidu kolmanda etapi alguses 1. jaanuaril 1999.

— osalemine ERM II-s on euroalavälisele liikmesriikidele vabatahtlik; sellegipoolest eeldatakse, et liikmesriigid, kelle suhtes kehtib erand, ühinevad mehhanismiga; kui liikmesriik ei osale ERM II-s algusest peale, võib ta liituda hiljem;

(3) Resolutsiooni kohaselt,

— ERM II ei mõjuta EKP ja euroalavälise RKPde esmast eesmärki tagada hindade stabiilsus;

— iga osaleva euroalavälise liikmesriigi vääringu osas (edaspidi "euroalavälise osalev vääring") määratakse keskkurs euro suhtes;

— ERM II asendab Euroopa rahasüsteemi;

— keskkurs on seotud lubatud kõikumisvahemikuga $\pm 15\%$;

— ühtse turu heaks toimimiseks ja investeeringute suurendamiseks, majanduskasvuks ja tööhõiveks on vaja stabiilset majanduskeskkonda, mis on seega kõikide liikmesriikide huvides; ühtset turgu ei saa ohtu seada reaalkursi ebakõladega või ülemääraste euro ja muude EL vääringute nominaalkursi kõikumistega;

— keskkursi mis tahes korrigeerimise osas tuleb tagada selle õigeaegne teostamine, et vältida olulisi ebakõlaseid; seega on kõikidel keskkursi kokkuleppe osapooltel, sealhulgas EKP-l, õigus algatada keskkursi läbivaatamisega seotud konfidentsiaalne menetlus;

⁽¹⁾ EÜT C 345, 13.11.1998, lk 6. Lepingut on viimati muudetud 16. septembri 2004 lepinguga (ELT C 281, 18.11.2004, lk 3).

- interventsioon kõikumisvahemiku piiridel on üldjuhul automaatne ja piiranguteta, mille puhul võimaldatakse lühiajalisemat rahastamist; EKP-I ja ERM II-s osalevatel euroalavälistel liikmesriikidel (edaspidi euroalavälised osalevad RKPd) on siiski õigus interventsioon peatada, kui see on vastuolus hindade stabiilsuse esmase eesmärgiga. Otsustamisel tuleb arvesse võtta kõiki olulisi tegureid, eelkõige stabiilsuse säilitamise vajadust ja ERM II usaldusväärset toimimist;
- vahetuskursipoliitika koostööd võib täiendavalt tugevdada näiteks rangema euro ja euroalavälise vääringute kursi suhte lubamine, kui see on kooskõlas lähenemise saavutamisega.

- (4) Interventsiooni tuleks kasutada muude poliitikameetmete, sealhulgas rahandus- ja eelarvepoliitika meetmete, toetamiseks, mis aitavad kaasa majanduse lähenemisele ja vahetuskursi stabiilsusele. Võimalik on koordineeritud interventsioon kõikumisvahemikus, mille üle otsustatakse kahepoolset kokkuleppel EKP ja vastava euroalavälise osaleva RKP vahel ja mida teostatakse paralleelselt RKP muude kohaste poliitikameetmetega, sealhulgas intressimäärade paindlik kasutamine.
- (5) Piisavat paindlikkust tuleb võimaldada eelkõige selleks, et võtta arvesse euroalavälise liikmesriikide majanduse lähenemise erinevat astet, kiirust ja strateegiat.
- (6) Käesolev leping ei välista kahepoolset täiendava kõikumisvahemiku ja interventsioonikokkulepete kehtestamist euroalavälise liikmesriikide vahel,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

I. KESKKURSID JA KÕIKUMISVAHEMIKUD

Artikkel 1

Kahepoolsed keskkursid ja interventsioonimäärad euro ja euroalavälise osalevate vääringute vahel

- 1.1. Käesoleva lepingu osapooled esitavad turule ühise teate kahepoolsete keskkursside ja nende mis tahes muutuste kohta euro ja euroalavälise osalevate vääringute vahel, mis on kokku lepitud resolutsiooni punktis 2.3 sätestatud korras.
- 1.2. Võttes arvesse resolutsiooni punktides 2.1, 2.3 ja 2.4 sätestatud korras fikseeritud kõikumisvahemikke, sätestavad EKP ja iga euroalavälise osaleva RKP ühisel kokkuleppel kahepoolset ülemise ja alumise piirmäära euro ja

euroalavälise osaleva vääringu vahel, mille suhtes kohaldatakse automaatset interventsiooni. EKP ja euroalavälise osaleva RKP esitavad turule ühise teate nende piirmäärade kohta ja need noteeritakse kooskõlas I lisas osutatud tavaga.

II. INTERVENTSIOON

Artikkel 2

Üldsätted

- 2.1. Üldjuhul teostatakse interventsiooni euros ja euroalavälises osalevates vääringutes. EKP ja euroalavälised osalevad RKPd teavitavad üksteist kõikidest välisvaluutainterventsioonidest, mida kavandatakse ERM II ühismehhanismi kaitseks.
- 2.2. EKP ja euroalavälised RKPd teavitavad üksteist igast muust välisvaluutainterventsioonist.

Artikkel 3

Interventsioon kõikumisvahemiku piiridel

- 3.1. Interventsioon kõikumisvahemiku piiridel on üldjuhul automaatne ja piiranguteta. Siiski võivad EKP ja euroalavälised osalevad RKPd peatada automaatse interventsiooni, kui see satub vastuollu esmase eesmärgiga säilitada hindade stabiilsus.
- 3.2. Interventsiooni peatamise otsustamisel võtavad EKP või euroalavälise osaleva RKP arvesse muid asjakohaseid tegureid, sealhulgas ERM II usaldusväärset toimimist. EKP ja/või asjaomase euroalavälise osaleva RKP mis tahes otsuse aluseks on faktid ja tõendid ning nad võtavad arvesse ka seisukohti, mille võivad olla võtnud muud pädevad asutused. EKP ja/või asjaomane euroalavälise osaleva RKP peavad muudele rahandusasutustele ja kõikide teiste euroalavälise osalevate liikmesriikide rahandusasutustele võimalikult pikalt ette teatama mis tahes kavatsusest interventsioon peatada.
- 3.3. "Makse makse vastu" menetlust kohaldatakse interventsiooni korral kõikumisvahemiku piiridel kooskõlas I lisaga.

Artikkel 4

Koordineeritud interventsioon kõikumisvahemikus

EKP ja euroalavälised osalevad liikmesriigid võivad kokku leppida koordineeritud interventsiooni teostamises kõikumisvahemikus.

Artikkel 5

Interventsioonimenetlus ja muud tehingud

- 5.1. Interventsioonivaluutat emiteeriva euroalavalise RKP eelnev nõusolek tuleb saada juhul, kui Euroopa Keskpangade Süsteemi muu keskpangakade kavatses kasutada seda valuutat summas, mis ületab omavahel kokkulepitud piire kogu vabatahtlikus interventsioonis kokku, sealhulgas ühepoolse interventsioonis kõikumisvahemikus.
- 5.2. Euroalaväline RKP teatab EKP-le viivitamata, kui tema kasutatud euro summa ületab omavahel kokkulepitud piire kogu vabatahtlikus interventsioonis kokku, sealhulgas ühepoolse interventsioonis kõikumisvahemikus.
- 5.3. Enne interventsioonist erinevate tehingute teostamist, mis hõlmavad vähemalt üht euroalavälist vääringut või eurot ja mis ületavad omavahel kokkulepitud piire, peab vastava tehingu teostamist kavandav osapool sellest eelnevalt teatama asjaomasele keskpangale/asjaomastele keskpangadele. Sellistel juhtudel lepivad asjaomased keskpangad kokku meetodi, mis minimeeriks võimalikke probleeme, näiteks võimaluse arveldada tehing osaliselt või tervikuna vahetult kahe keskpanga vahel.

III. LÜHIAJALISEM RAHASTAMISE VÕIMALUS

Artikkel 6

Üldsätted

- 6.1. Interventsiooni teostamiseks euros ja euroalavälises osalevates vääringutes pakuvad EKP ja euroalaväline osalev RKP üksteisele lühiajalisemat krediivõimalust. Lühiajalisema rahastamise võimaluse algne tähtaeg on kolm kuud.
- 6.2. Selle võimalusega seotud rahastamistehinguid teostatakse osalevate vääringute hetkemüügi ja –ostu vormis EKP ja euroalavalise osaleva RKP vahel ning tulenevad nõuded ja kohustused on vääringustatud kreditori vääringus. Rahastamistehingu väärtuspäev on turul interventsiooni teostamise väärtuspäev. EKP registreerib kõik selle võimaluse raames teostatud tehingud.

Artikkel 7

Kõikumisvahemiku piiridel teostava interventsiooni rahastamine

- 7.1. Lühiajalisem rahastamise võimalus on üldjuhul automaatse juurdepääsuga ja osalevates vääringutes kõikumisvahemiku piiridel teostatava interventsiooni summa ei ole piiratud.

- 7.2. Enne võimaluse sissenõudmist kasutab deebitor-keskpang kohaselt oma välisvaluutareservi.

- 7.3. EKP ja euroalavälised osalevad RKPd võivad peatada edasise automaatse rahastamise, kui see satub vastuollu hindade stabiilsuse säilitamise esmase eesmärgiga. Edasise automaatse rahastamise peatamise suhtes kohaldatakse käesoleva lepingu punkti 3.2.

Artikkel 8

Kõikumisvahemikus teostatava interventsiooni rahastamine

Interventsiooni teostamiseks kõikumisvahemikus võib lühiajalisemat rahastamise võimalust kasutada interventsioonivääringut emiteeriva keskpanga nõusolekul järgmistel tingimustel:

- a) deebitor-keskpangale võimaldatud rahastamise kogusumma ei ületa selle keskpanga suhtes II lisas kehtestatud ülemmäära;
- b) enne võimaluse sissenõudmist kasutab deebitor-keskpang kohaselt oma välisvaluutareservi.

Artikkel 9

Tasustamine

- 9.1. Lühiajalisema rahastamise saldo jääk tasustatakse esmase rahastamise tehingu teostamise päeval kehtinud kreditori valuuta siseriikliku kolmekuulise rahaturu vahetuskursi järgi või, uuendamise korral käesoleva kokkuleppe artiklite 10 või 11 alusel, kaks pangapäeva enne uuendatava esmase finantseerimistoimingu tegemise kuupäeva kreditori valuuta siseriikliku kolmekuulise rahaturu vahetuskursi järgi.
- 9.2. Kogunenud intress makstakse kreditori vääringus võimaluse algse tähtaja lõppemisel või deebitori saldo varasema sulgemise päeval. Kui võimalust uuendatakse kooskõlas käesoleva lepingu artiklitega 10 ja 11, kapitaliseeritakse intress iga kolmekuulise perioodi lõpus ja makstakse deebitori saldo lõplikul sulgemisel.
- 9.3. Käesoleva lepingu punkti 9.1 kohaldamiseks teatavad kõik euroalavälised osalevad RKPd EKP-le oma siseriikliku kolmekuulise rahaturu vahetuskursi. EKP kasutab siseriikliku kolmekuulise rahaturu euro vahetuskursi ja teatab sellest euroalavälisetele osalevatele RKPdele.

Artikkel 10

Automaatne uuendamine

Deebitor-keskpanga taotlusel võib rahastamistehingu algset tähtaega pikendada kolme kuu võrra.

Kohaldada tuleb järgmist:

- a) algset tähtaega võib pikendada automaatselt mitte rohkem kui kolme kuu võrra ja üks kord;
- b) käesoleva artikli kohaldamise tulemus tekkiva võla kogusumma ei või mis tahes ajahetkel ületada deebitor-keskpanga suhtes II lisas kehtestatud ülemmäära.

Artikkel 11

Uuendamine vastastikusel kokkuleppel

- 11.1. II lisas sätestatud ülemmäära ületavat võlga võib pikendada üks kord kolme kuu võrra kreditor-keskpanga nõusolekul.
- 11.2. Võlga, mida on üks kord automaatselt pikendatud kolme kuu võrra, võib teist korda pikendada veel kolme kuu võrra kreditor-keskpanga nõusolekul.

Artikkel 12

Ennetähtaegne tagasimakse

Võlga käesoleva lepingu artiklite 6, 10 ja 11 alusel võib tasuda mis tahes ajal ennetähtaegselt deebitor-keskpanga taotlusel.

Artikkel 13

Vastastikuste nõuete ja kohustuste tasaarveldus

Vastastikused nõuded ja kohustused EKP ja euroalavalise osaleva RKP vahel, mis tulenevad käesoleva lepingu artiklites 6 ja 12 sätestatud tehingute teostamisest, võib tasaarveldada asjaomaste poolte kokkuleppel.

Artikkel 14

Arveldamise vahendid

- 14.1. Rahastamistehingu tähtpäeva saabumisel või ennetähtaegse tagasimakse puhul arveldatakse üldjuhul vahendites, mis on kreditori vääringus.
- 14.2. Käesolev säte ei piira muud arveldamise vormi, milles kreditor- ja deebitor-keskpangad on kokku leppinud.

IV. LÄHEM VAHETUSKURSIKOOSTÖÖ

Artikkel 15

Lähem vahetuskursikoostöö

- 15.1. Vahetuskursipoliitika koostööd euroalavaliste osalevate RKPde ja EKP vahel võib tugevdada eelkõige rangema vahetuskursi kaudu, milles võidakse üksikjuhtude kaupa kokku leppida huvitatud euroalavalise osaleva liikmesriigi algatusel.
- 15.2. Üksikjuhtude kaupa võib asjaomase euroalavalise osaleva liikmesriigi taotlusel ametlikult kokku lepitud

standardkõikumisvahemikke kitsendada resolutsiooni punktis 2.4 sätestatud korras ning seda toetada üldjuhul automaatse interventsiooniga ja rahastamisega.

- 15.3. EKP ja euroalavaline osalev RKP võivad kehtestada ka muid rangemaid mitteametlikke vahetuskursikokkuleppeid.

V. SÜSTEEMI TOIMIMISE JÄRELEVALVE

Artikkel 16

EKP üldnõukogu ülesanded

- 16.1. EKP üldnõukogu teostab ERM II toimimise üle järelevalvet ja on rahandus- ja vahetuskursipoliitika ning käesolevas lepingus sätestatud interventsiooni ja rahastamise mehhanismi haldamise foorumiks. Ta teostab pidevat ranget järelevalvet kõikide euroalavaliste osalevate vääringute ja euro kahepoolsete vahetuskurside järgimise üle.
- 16.2. Saadud kogemusi arvesse võttes, kontrollib EKP üldnõukogu regulaarselt käesoleva lepingu toimimist.

Artikkel 17

Keskkursside muutmine ja osalemine kitsamates kõikumisvahemikes

- 17.1. Resolutsiooni punkti 2.3 kohaselt sõlmitud kahepoolse lepingu kõik pooled, sealhulgas EKP, võivad algatada konfidentsiaalse menetluse keskkursside muutmiseks.
- 17.2. Juhul kui ametlikult on kokku lepitud standardkõikumisvahemikust kitsamas kõikumisvahemikus, võivad resolutsiooni punkti 2.4 kohaselt vastuvõetud ühise otsuse pooled, sealhulgas EKP, algatada konfidentsiaalse menetluse vastava vääringu kitsamas kõikumisvahemikus osalemise kohasuse läbivaatamise osas.

VI. MITTEOSALEMINE

Artikkel 18

Kohaldamine

Käesoleva lepingu artiklite 1, 2.1, 3, 4, 6 kuni 15 ja 17 sätteid ei kohaldata euroalavaliste RKPde suhtes, kes ei osale ERM II-s.

Artikkel 19

Koostöö kooskõlastamisel

ERM II-s mitteosalevad euroalavalised RKPd teevad EKPga ja osalevate euroalavaliste RKPdega koostööd kooskõlastamisel ja/või muul teabevahetusel, mis on vajalik ERM II nõuetekohaseks toimimiseks.

VII. LÕPPSÄTTED

Artikkel 20

Lõppsätted

- 20.1. Käesolev leping jõustub 1. aprillil 2006.
- 20.2. 1. septembri 1998 leping tunnistatakse kehtetuks alates 1. aprillist 2006. Viiteid kehtetuks tunnistatud lepingule tuleb lugeda viideteks käesolevale lepingule.
- 20.3. Käesolev leping koostatakse inglise keeles ja pooled allkirjastavad selle nõuetekohaselt. EKP peab säilitama kokkuleppe originaali ja saatma selle kinnitatud ära kirja kõikidele euroala ja euroalavälisetele RKPdele. Leping tõlgitakse kõikidesse teistesse ühenduse ametlikes keeltesse ja avaldatakse Euroopa Liidu Teataja C-seerias.

Frankfurt Maini ääres, 16. märts 2006

Euroopa Keskpanga nimel

Järgmiste keskpankade nimel

Magyar Nemzeti Bank

Česká národní banka

Central Bank of Malta

Danmarks Nationalbank

Narodowy Bank Polski

Eesti Pank

Banka Slovenije

Central Bank of Cyprus

Národná banka Slovenska

Latvijas Banka

Sveriges Riksbank

Lietuvos bankas

The Bank of England

I LISA

ERM II-s OSALEVATE VÄÄRINGUTE NOTEERIMISE TAVA JA "MAKSE MAKSE VASTU" MENETLUS INTERVENTSIOONI KORRAL KÕIKUMISVAHEMIKU PIIRIDEL**A. Noteerimise tava**

Kõikide ERM II-s osalevate euroalaväliste liikmesriikide vääringute vahetuskurssi kahepoolse keskkursi suhtes noteeritakse euros, mis on baasvaluuta. Vahetuskurssi väljendatakse E1 väärtusena kasutades kõikide vääringute jaoks kuut tüvenumbrit.

Samasugune tava kehtib ülemiste ja alumiste interventsiooni piirmäärade noteerimisel euro ja ERM II-s osalevate euroalaväliste liikmesriikide vääringute vahel. Interventsiooni piirmäärad määratletakse liites kokkulepitud protsendina väljendatud kõikumisvahemiku kahepoolsetele keskkurssidele (või lahutades kahepoolsetest keskkurssidest). Selle tulemusena saadavad piirmäärad ümardatakse kuue tüvenumbrini.

B. "Makse makse vastu" menetlus

"Makse makse vastu" menetlust kohaldavad nii EKP kui ka euroala RKPd interventsiooni korral kõikumisvahemiku piiridel. ERM II-s osalevad euroalavälised RKPd kohaldavad "makse makse vastu" menetlust siis, kui nad tegutsevad euroala RKPde või EKP korrespondentidena kooskõlas käesoleva lisaga; ERM II-s osalevad euroalavälised RKPd võivad omal äranägemisel kõikumisvahemiku piiridel teostatava interventsiooni suhtes kasutada samasugust "makse makse vastu" menetlust nagu vastavad RKPd nende nimel.

i) Üldpõhimõtted

- "Makse makse vastu" menetlust kohaldatakse siis, kui ERM II interventsiooni kõikumisvahemiku piiridel teostatakse euro ja ERM II-s osalevate euroalaväliste liikmesriikide vääringute vahel.
- ERM II kõikumisvahemiku piiridel interventsiooni teostamise tingimustele vastamiseks peab osapooltel olema asjaomases RKP-s konto. Samuti peab osapooltel olema SWIFT aadress ja/või tuleb asjaomase RKP või EKPga vahetada autenditud teleksikoode.
- ERM II kõikumisvahemiku piiridel interventsiooni teostamise tingimustele vastavad osapooled võivad interventsiooni teostada vahetult EKPga, kui nad vastavad EKPga valuutavahetustehingute teostamise tingimustele 3. veebruari 2000 suunise EKP/2000/1 tähenduses (mis käsitleb riikide keskpankade teostatavat Euroopa Keskpanga välisvaluutareservide haldamist ja Euroopa Keskpanga välisvaluutareservidega tehtavate tehingute õigusdokumente) ⁽¹⁾
- ERM II-s osalevad euroalavälised RKPd tegutsevad euroala RKPde ja EKP korrespondentidena.
- Interventsiooni korral kõikumisvahemiku piiridel teostavad EKP või asjaomane RKP oma makse tehingu eest ainult pärast korrespondendilt teate saamist, et vastav summa on tema kontole krediteeritud. Osapooled peavad maksma nõuetekohase aja jooksul, et RKPd ja EKP saaksid täita oma vastavat maksekohustust. Seetõttu peavad osapooled maksma enne määratletud tähtaega.

ii) Osapooltelt vahendite saamise tähtaeg

Interventsiooni osapooled maksavad interventsiooni summa hiljemalt kell 13:00 EKP (Kesk-Euroopa aeg) aja järgi väärtuspäeval.

(¹) EÜT L 207, 17.8.2000, lk 24. Suunist on viimati muudetud suunisega EKP/2005/15 (ELT L 345, 28.12.2005, lk 33).

II LISA

KESKPANKADE LEPINGU ARTIKLITES 8, 10 JA 11 OSUTATUD LÜHIAJALISEMA RAHASTAMISE VÕIMALUSTE ÜLEMMAÄRAD

kehtivad alates 1. maist 2004
(miljonites eurodes)

Käesoleva lepingu pooleks olevad keskpangad	Ülemmäärad (1)
Česká národní banka	700
Danmarks Nationalbank	730
Eesti Pank	300
Central Bank of Cyprus	290
Latvijas Banka	340
Lietuvos bankas	390
Magyar Nemzeti Bank	680
Bank Centrali ta' Malta/the Central Bank of Malta	270
Narodowy Bank Polski	1 830
Banka Slovenije	350
Národná banka Slovenska	470
Sveriges Riksbank	990
Bank of England	4 660
Euroopa Keskpank	puudub

(1) Osutatud summad on ERM II-s mitteosalevate keskpankade osas tinglikud.

Euroala RKPd	Ülemmäärad
Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique	puudub
Deutsche Bundesbank	puudub
Bank of Greece	puudub
Banco de España	puudub
Banque de France	puudub
Central Bank and Financial Services Authority of Ireland	puudub
Banca d'Italia	puudub
Banque centrale du Luxembourg	puudub
De Nederlandsche Bank	puudub
Oesterreichische Nationalbank	puudub
Banco de Portugal	puudub
Suomen Pankki	puudub